Ч. 137. Чернівці, субота, дня 4. (16.) падолиста 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

Рільництво а золота валюта.

(Продовжене і конець).

Єдинний радикальний спосіб, поставити рільництво і промисл на ноги, лежить лише в тім, залишити пагубну дорогу монометалїзму а вернути ся до біметалїзму. Що-ж кажуть монометалїсти? поклонники золота? Через прасу, що стоїть майже вся на услугах капіталїстів, вихісновуючи сей факт, що розуміне питаня валютного серед загалу публики дуже слабе, кажуть вони, не заперечуючи страшного упадку цїн всяких товарів: „Кождий упадок цїни се природний стан, се процес сам для себе, що має свій корінь лиш в надмірній продукциї.“ Хоч такий висказ фальшивий і статистика кождої хвилї виказує неправдивість того висказу, то се дуже вигідний викрут. Европа виказувала велику, скажім, надмірну продукцию в роках 1848—1873. А який був тому конець? Цїни ішли в гору, добробит підносив ся значно. Чи-ж тодї тотї самі причини мали-б мати иньші наслїдки?!..

Sauerbeck доказує, що від яких 20 лїт цїни збіжа і всяких товарів залежать від курсу срібла на льондоньскій биржі. Іде срібло в гору, тодї підносять ся і цїни товарів. Єго таблицї подають в тім зглядї ясний образ.

Другий дуже улюблений висказ — а ми Австрийцї чули єго при нагодї реґуляциї валюти аж занадто часто — так само фальшивий, а то, що золото своєї вартости не зміняє, лиш срібло раз іде в гору, раз паде. Власне золото дуже несталий чинник в обороті сьвітовім, бо золото само собою не є „цїна“. Цїна гроша означує ся скількостю товару, якої треба, аби пр. купити фунт золота. Ми-ж видимо, що треба тепер безнастанно давати все більше і більше товару пр. збіжа, щоби придбати собі тоту саму вагу золота, що перше. Отже власне золото іде що-до цїни в гору, а сила купча срібла в краях з срібною монетою остала тота сама. Ми мусимо ще і таке слухати, що дешевість товарів іде на користь людности. Але притім забуває ся, що при дешевизнї мусить зменьшити ся также цїла економічна вартість майна державного, всї платнї, податки, відсотки і т. д. Се була-б господарска руїна!

Який же ще иньший наслїдок бачимо із тої капіталїстичної тенденциї, що придержує ся золотої валюти? Кому она іде на користь? Она іде на користь лиш великому капіталови, банкам, що одні - єдині посїдають готівку; всї продукуючі кляси, чи властителї землї, чи фабрик, чи мужики, чи робітники — всї они мусять більше товару продукувати або більше працювати, аби собі придбати тоту саму вигоду, що перше. Не диво проте, що такий стан річий з кождим днем родить більше невдоволеня. Маси людности не знають жадного валютного питаня. Але видячи єго наслїдки, а не знаючи причин, бажають конечно поправити якось свою долю. І тут поле для аґітаторів отверте. Ми не станем розбирати, чи аґітатори щиро думають з масами, чи нї. Може бути одно і друге. Социялїзм і антисемітизм се нїчо иньшого як конечні в практицї наслїдки несьвідомого невдоволеня мас. Скоро є добрий ґрунт для деяких прутнїв (бацілїв), то вони ростуть і множать ся. А той добрий ґрунт називає ся: брак зарібку, обезцїнене працї і продукциї.

Кождий, що докладно слїдить нашї стосунки, мусить признати, що ґрунт такий є у нас, так само як і де инде. Проте дивно слухати, коли капіталїстична праса, не зважаючи на послїдні вибори (у Відни), напирає до того, аби вже перейти до виплати готівкою. Наша нещасна реґуляция валюти, перемлинкована в радї державній з наскрізь умучеными вже послами, з котрих ще в додатку мало хто розумів далекосяглість такої важної економічної справи, се початок того, що торговельний білянс безнастанно погіршає ся, що з кождим днем невдоволене росте. Лиш европейске нещасне засліплене, що заведенем золотої валюти нарушило рівновагу межи монетою а товарами, лиш те, що золото подорожіло, є причина, що социяльні і економічні стосунки в Европі погіршили ся, бо срібла, що єго викинено з обороту яко монету, анї тепер анї навіть тодї, коли-б золота страшно прибуло, годі заступити. Що можуть рільництву помочи тут цла, або спілки, або дешевість і улегченя кредиту, або всякі иньші дораджувані способи, коли все те супроти країв, що мають срібну монету, не має сили? Що годно помочи спілникови, якби він навіть дістав за своє збіже яких 10 процент більше таким способом, що єго збіже продано-б безпосередно фабрикам, а притім знижено тарифи перевозу, коли цїна збіжа упала на 40 процент, а всї тягарі і податки, котрі найбільше поносить хлїбороб, з кождим роком збільшають ся? Заробок все меньший і то так у хлїбороба, як і промисловця; дешевий хлїб, подешевілї потреби нїчо не помагають робітникови, коли нема зарібку, щоб і на те заробити. Сила купча капіталу росте далеко більше, нїж стопа процентова паде. Капіталїст з 4 зр. ренти може більше товарів купити, нїж перед 20 лїтами з 5 зр. ренти.

Найлїпший спосіб, аби уздоровити стан нашого рільництва, се певно не перехід до зототої валюти, якого дуже домагають ся лише банки, доставники золота, але перехід до межинародного біметалїзму з Анґлїєю на чолї!

Тепер вже майже певно, що Анґлїя, Франция і Німеччина перейдуть чи скорше чи пізнїйше до біметалїзму. Було-б се страшне засліплене, коли-б Австрия саме тепер, коли в Европі приготовляє ся цїлий переворот в валютї, пішла за радою капіталїстичної праси і приспішила виплату готівкою а властиво банкрутство, котре неминуче відтак наступило-б. Наш від двох лїт пасивний торговельний білянс се найлїпша осторога, аби не підкопувати ще більше добробиту економічного. Тай нащо? Наше ажіо золоте рівнає ся майже нулї, а рента стоїть понад Pari. Нащо-ж давати нагоду, аби наше золото могло іти за границю, аби чужий імпорт подвоїти а білянс зруйновати?! Тодї вже годї було-б вертати ся.

Такі средства служать лиш самолюбним цїлям банків, а не на те, аби причини лиха усунути.

Єдиний вихід із того нещастя є після нашої думки: вертати до межинародного біметалїзму.

На жаль анї загал публики, анї рада державна, анї правительство (виняьши банкових директорів і їх пресу) не пізнали величезного социяльного і економічного значіня валютного питаня. Они і тепер ще не сьвідомі того, як до себе відносять ся і на себе впливають скількість гроша і робота (посїдане або продукция). Крайня пора, щоб у нас бодай в послїдній хвилї сполучили ся хлїбороби, продуценти, промисловцї, котрих вивіз і так може розвинути ся лиш на всхід, і поставили собі після взірця анґлїйских, нїмецких і французких лїґ біметалїстичних за задачу, роз'яснити загалови публики важну справу валюти і старати ся о то, щоб срібло назад стало грошем в біметалїстичнім змислї.

Оттаку цікаву і важну статю ґр. Коловрата подає Wiener Landwirtschaftliche Zeitung в ч. 85-м с. р. Ми уважали по-

трібним познакомити з нею наших читачів.

В додатку мусимо ще спімнути, що на (передвиборчім) зборі консервативних дідичів в Чехах дня 31-го жовтня ґр. Коловрат поставив, умотивувавши єї докладно, оттаку резолюцию: „Виборці консервативної більшої посілости королівства ческого взивають своїх послів, аби звертали свою найбільшу увагу на упадок рільництва, і розважили докладно шкідливі социяльні і материяльні єго наслідки. Они висказують свое переконане, що лиш безперестанним і живим розбиранем пануючих стосунків і старанем усунути самі причини упадку, а не латанию можна нещасте відвернути. Дивлячи ся зі страхом на те, як зачерез обезцінене срібла в Европі купча сила золота безнастанно росте, котра на некорисгь всїх продуцентів, рільництва, великого і малого промислу дає першеньство капіталови, ставить трудности вивозови, робить богачів богатшими а бідних біднійшими, бачуть они в тім, що срібло перестало бути монетою, одну з найважнійших причин упадку ціни всїх товарів і продуктів і зросту невдоволеня поміж масами". Над тою резолюциею переведено дуже оживлену нараду і нарешті принято єї значною більшостю голосів. Так отже дідичі ческі будуть напевно заступати ся за біметалізмом, а тепер, коли має відбути ся велика рільнича анкета, добре знати, що про такі річи думати. Здає ся, що ми в части сповнили свою народну службу в тім напрямі, поінформувавши бодай наш загал, як другі задивляють ся на сю справу. Також і ґр. Дідушицкий при дебаті над скликанєм анкети рільничої висказав подібні погляди на сю справу.

Новини з Росиї.

(Допись „Буковини".)

(Конець).

На стациї „Хрінової", Балашево-Харківскої зелїзної дороги розбило ся два поїзди. Три чоловіка досить тяжко поранено, а трьох трохи прибило.

В державній радї на черзї стоїть питане: 1) про оддачу 15.000 кар. на користь харківскої общеської бібліотеки, 2) щоб в ялтинської шестиклясової проґімназиї утворити 8-ми клясову ґімназию.

Питане про дуелї знов зняли в Росиї. Тепер переглядають правила дуелїв. Думають внести пункт о дозвіл бити ся не тілько на пістолети, але й на шпади.

Князь Довгорукий знайшов в Славяносербськім повіті, катер. ґуб., золото. Жила золота тягнеть ся до кордонів війска Донського на протягу 100 верстов.

Хозяйки харківські скаржать ся на неврожай огородовини. Тепер плата на картофлю та капусту виносить три рази більш ніж торік.

17-го жовтня, як звіщають телєґрамою, про назначене на посаду міністра внутрішних справ товариша міністра Горемикина. Газети подають таку характеристику і формуляр: виховував ся Горемикин в правничій школї, віри православної, жонатий...

В Київі засновують товариство „Південно-руське Товариство пчоловодства". Устав товариства послано на стверджене уряду.

Міністерство хлїборобства ствердило нові терміни аренди урядових земель. Досї аренду числила ся з 1-го січня і гроші платили що півроку. Тепер початок аренди числить ся з 1—23 квітня і в перший рік орандарю дають право заплатити за цїлий рік, а в другі роки одну третину аренди внести 1—15 квітня, а останні дві третини аренди 1—15 вересня.

Професорови Афанасієву дозволено видавати в Петербурзї під єго редакциєю безцензурний місячний журнал „Сучасна медицина й гигієна".

В Харкові по Сумському шосї збудовано нові клїніки.

Декотрі з селянських громад в Харківщині взяли на себе половину жалованя лїкарям, з тим, щоб такі лїкарі виключно служили їм і були в резерві, коли нема пошести.

В селї Козачій-Лопанї в Харківщині лїчать обкладини осїбною сивороткою. З 25 недужих одужало 23. Против сухот вживають осїбну антисухотну сивороткy. Погляди експертів на сей спосїб лїчити сухоти роздїлили ся: одні кажуть, що сиворотка се шарлатанство, а другі — що вона справді корисна.

Комисия д. Звягинцева приступила до утвореня уставу, який має на меті роспредїлити робочих. Ми вже подавали звісти про те, що робочі на лїто йдуть, куди очи бачать, через що в однім місцї їх буває безліч, а в других недостача. Що вигадає комисия, подамо звістку, а тепер зауважимо, що неуреґульоване робочих є велике зло для робочих і користь для панів. Робочі в тих місцях, де їх скуплюють ся богато, як ми знаємо з власного досьвіду, живуть гірше скотини. Панська худоба хоть спить на соломі, а люди в панів наших і соломи не мають, а сплять прямо на землї... Про се подавав звістку один добродій в російській газети, котру надруковано і з приводу котрої почали ся змагання. Пани повстали на власну защитну і один „Хлїбороб" дуже гостро нападає на своїх ворогів, божить ся й присягає ся, що нїчого такого нема, як пишуть. Але очи бачать, що погане поводженє панів з людьми, не брехня. Ми завважимо, що в Росиї найбільші пани, напр. Абаза, Уварови, князї ріжних колїн і другі особи, що лїчать ся меж урядом, найгірше поводять ся і знущають ся над нашим неосьвіченим людом

Господарске віче в Перемишли.

—o—

(Від справоздавця „Буковини".)

Я повинен би почати від загального враження, яке на мене зробило віче господарске, уряджене дня 12. с. м. філїєю „Просьвіти" в Перемишли. Але се оставлю собі на потім, бо не хочу заздалегідь вмавляти у читачів свій погляд. Пічну радше від звичайного справоздання, зовсїм безсторонного і вірного.

В салї маґістрату міста Перемишля сидить звиш 200 селян, котрі — як здасть ся — заціпкавлені, пильно уважають, але не дають ознаків, як їм говорені річи подобають ся чи не подобають ся. Оплески, не дуже рясні і занадто официяльні, походять з одного кутка, де якийсь живійший чоловік все дає знак до оплесків. Селяни ті, після засягнених інформаций, походять головно з околиць Перемишля. Кромі них в салї находить ся 20 сьвященників, 6 пань і кільканайцять перемиских Русинів з інтелїґенциї. Москвофілів не видати. Яко делєґати головного виділу „Просьвіти" приїхали: о. Алексій Тороньский, теперішний провідник в „Просьвіті", далї др. Кость Левіцкий і проф. Врецьона. В салї могло би змістити ся далеко більше людий, але вага збору не все лежить в численности, а найменче на вічах таких, як се господарске, де йде о науку селян.

Зібраних привитав іменем головного виділу „Просьвіти" о. А. Тороньский промовою, в котрій подякував філїї тов. „Просьвіта" в Перемишли з заходи около уряджения віча і вказав на задачі нашого товариства. З тих задач отсе нинї одну оно сповняє, а іменно скликало віче господарске для науки селян. Помянув ще покійного голову. Просьвіти Ом. Огоновского, котрого память зібрані почтили повстанем з місць.

Директор руської ґімназиї і голова перемиской філїї Просьвіти, Григ. Цеглиньский повитав збори іменем філїї. Висказав жаль, що сама суспільність з перемиского округа не підпирає добрих намірів філїї. На 150 листів, висланих в свій час філїєю Просьвіти на села в цїли орґанїзациї народної роботи, філїя не дістала анї одної відповіди. А без посторонної помочи, філїя сама богато не вдіє. Длятого витає збори радо; філїя буде щаслива, коли буде могла людям помогти до їх роботи.

Відтак проф. Прийма говорив про потребу закладаня крамниць. Бесїдник вказав також на велику вагу товариства Просьвіти, котре мимо всяких противностий встояло ся до нинї і розвиває ся гарно. Має членів около 5000. Теперішний статут позваляє товариству дбати і про економічний побут селян, отже треба з того користати. Суть у наших селян якісь упередженя до купецтва. Колись ми були славні купці, а тепер просто соромимось занимати ся гандлем. Отже бесїдник старає ся пересьвідчити селян, що гандель сорому не приносить, лише користь. Поручає дотичну книжечку Просьвіти про крамниці і обстає за спілковим веденем крамниць, бо поодинокі люди загинують їх. Нехай будуть крамниці читальняні, Просьвітні. Ставить резолюциї такі:

1. Взиває ся товариство „Просьвіта", щоби в порозуміню з Народною Торговлею висилало вандрівних учителїв по крамницях в цїли поученя крамниць, як вести торговлю.

2. Щоби „Просьвіта" враз з Торговлею старала ся при філїях Торговлї заводити школи для кандидатів на ведене крамниць.

3. Щоби „Просьвіта" умовила ся з Народною Торговлею, щоби достарчувати товарів крамницям по цїнах фабричних і відповідні для крамниць.

4. Щоби що року скликувати віча крамарів. Се поручити Народній Торговлї.

Резолюциї сї принято. Четверту точку возьме виділ Просьвіти на розвагу, бо не всї крамниці мають звязь з Народною Торговлею.

В нарадї над внесенями проф. Прийми о. Танячкевич з Зарваниці в гарній, оплескуваній промові пояснив гадки, висказані проф. Приймою. На єго думку крамниці мають бути також Просьвітні, щоби гріш ішов на всїх. До того треба лучности. Радив закладати спілки гандльові, щоби гріш не йшов у чужі руки. „Ґрейцара не дайте в чужі руки, бо нам самим треба!" Поставив внесене, котре принято, щоби „Просьвіта" видала інструкцию для закладаня спілок.

Проф. Врецьона нарікає, що зібрало ся так мало селян і сподїває ся доброго успіху з віча.

О. Джулиньский, редактор „Посланника", каже, що найлучше, аби церковні брацтва закладали і вели крамниці і аби дохід ішов на церкви... Радить старати ся дістати в руки селяньскі передовсїм трафіки, бо з них і при них повстають і розвивають ся відтак добре крамниці.

З селян в тій справі не забирав нїхто голосу. Они мовчали. Чому?...

Референтом від потреби кредиту був др. Кость Левіцкий. Нарід, казав він, знає кредит лише зі злого боку, яко лихву і нещасні банкові позички. А попит на гроші більший, як на ґрунти. Потрібно своїх громадских кас позичкових на заратунок. (Користаючи з дозволу п. референта, ми подамо єго справоздане в цїлій основі в слїдуючих числах „Буковини". Резолюциї, які др. К. Левіцкий поставив, такі:

1. Віче господарске „Просьвіти" відзиває ся до своїх членів, щоби по всїх громадах, в котрих до сего часу нема громадских кас позичкових або в котрих тоті каси не можуть розвивати ся успішно, старали ся о закладане при читальнях „Просьвіти" спільних кас позичкових на основі добродійній.

2. Віче господарске „Просьвіти" відзиває ся до своїх членів, щоби за примiром Русинів

перемиских закладали по містах повітових стоваришеня заробково-господарскі, котрі окрім кредиту векслевого і гіпотечного для своїх членів мати будуть на цїли: опіку і підмогу кас позичкових по громадах дешевим кредитом.

3. Віче господарске „Просьвіти“ висказує потребу зснованя краєвого руского стоваришеня кредитового в столиці краю, в цїли переведеня одноцїлого устрою товариств, стоваришень, і спілок кредитових по містах, місточках і селах нашого краю та твореня условин дешевого кредиту — з особлившим увзглядненем охорони земскої власности селян, улекшуваня набутя землї, як також піднесеня рільництва і промислу взагалї.

Ті резолюциї принято. В дискусиї над ними посол Новаковский сказав: Суть громади, де ще позичкових кас нема, але й суть такі, що їх знають і мають. В тих, що мають, показало ся таке: Ми ще не вміємо з позичок користати і з ними обходити ся; не вміємо довгів віддавати, а позичками доробляти ся. Вірителї, які-б они і не були, вміють дати, але не вміють чи не хотять навчити людий точности у сплатї. Нехай „Просьвіта“ видасть книжечку на науку селянам, в яких цїлях і на якій підставі затягати позички і як їх уживати. Звертає увагу на каси позичкові системи Райфайзена.

О. Танячкевич боронить селян перед закидом, що невірять своїм людям і собі самим. Не дивуйте ся, що селяни не вірять, бо нераз спарили ся. Хвалїм той нарід, що не всему вірить. Він піде за добрим, хоч не зараз, але піде. Що у наших касах позичкових завели ся знані непорядки, винні ті, що не припильнували. Позички в нас ідуть на сплату довгів, звідки нашому селянинови доробити ся? — Се віче памятне, має бути початком до загальної роботи по селах.

Єго рада така: Спомагав колись нарід щедро церков, нехай же тепер прийде церков в поміч народови. Нехай служить до збираня гроша так, щоби він не був уділовою вкладкою в касу, тілько складкою на касу, загальною власностию, а не поодиноких людий. Коли-б у всїх селах складками у церквах зібрано по кількадесять злр. річно, були би з часом міліони; при „Просьвітї“ треба би заложити головну щадницю, котра спомагала би філїяльні, читальняні, заложені зі складок.

З селян, кромі п. Новаковского, не відізвав ся і при сїй справі нїхто.

Відтак о. Негребецкий з Заліся коло Ряшева пояснив, як уживати тих предметів, що призначені льосами до виграня. На премії призначено млинок до чищеня збіжа вартости 40 зр., сапач (кіньска мотика) в цїнї 20 зр., пять коловоротів до пряденя (14 зр.), 26 мішків насїня трави купчатки (33 зр.), 25 щіп овочевих (12 зр. 50 кр.) і десять пакетів книжок змісту господарского (25 зр.).

Обясненем тих предметів і роздачею їх закінчило ся віче. Більше оживлене і зацікавлене поміж селянами видко було при обяснюваню і роздаваню сих предметів, хоч уже тодї в салї було меньше селян, як спершу. Роздані предмети, хоч вартість їх селяни (як я питав ся кількох) не добре розуміють, будуть все таки видимим знаком по селах про заходи „Просьвіти“ і спонукають селян думати про них.

На концертї явило ся мало селян. Москвофілів не було видко також.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 15. падолиста 1895. р.

Іменованя. Судовий радник Франц Сплавский іменований президентом окружного суду в Перемишли.

Відзначенє. Цїсар надав радникам висшого краєвого суду у Львові, Каролеви Поршиньскому і Йосифови Ляцкови з нагоди перенесеня їх в стан супочинку, титул і характер радників двору.

Конкурс розписаний на дві посади учительок взглядно молодших учительок при 6-кл. дївочій школї в Чернівцях з викладовими мовами одна з нїмецкою і рускою, а друга з нїмецкою і волоскою. Речинець до кінця падолиста.

Посол до ради державної з міста Львова др. Леваковский зложив свій мандат посольский.

Затвердженє. Протестантска рада церковна затвердила вибір черновецкого пастора Йосифа Фронїюса на сенїора всхідного сенїорату авґсбурского і гельветского віроісповіданя.

З віденьскої ради громадскої. В доповненю до поданої вже нами телеґрами подаємо кілька подробиць: При новім виборі одержав др. Люеґер 92 голосів, а 45 карток було білих. На запитанє правительственного комісаря, чи приймає вибір, сказав Люеґер: „Теперішне правительство не хоче, щоби я був бурмістром. Впливи, які були при першім незатвердженю, доказують, що при виборі не йде о особу, лише о свободу і честь Відня, о свободу і честь нашої бідної вітчини. З сего виходить, що треба непохитно видержати в борбі. Хто хоче, щоби єго нарід не опустив, мусить сам бути вірним народови; я не був би Нїмцем, коли-б не видержав у вірности; тому заявляю, що приймаю вибір“. Правительственний комісар Фрібайс відчитав на то заявлене, що намістник розвязує раду громадску, бо коли рада громадска наново вибрала Люеґера бурмістром, то ставляє ся в супротивність до виявленої вже найвисшої волї. Кінна полїция розігнала демонструючу товпу, причім арештовано 36 осіб. З 80 до 100 людий пішло з кликами на честь Люеґера аж перед цїсарский двір, але полїция їх розігнала. Кільком удало ся бічною брамою вдерти ся в середину двору, але двірска варта виперла їх опісля. В цїсарскім дворі не було жадної демонстрациї. — Дотеперішний правительственний комісар Фрібайс лишає ся дальше в урядованю, а також прибічна рада.

Нехай нїхто не пускає ся під зиму до Канади! Несовістні аґенти з Гамбурґа і Бреми, з тих, що то перед кількома лїтами за кривджене і ошукуванє людий мали величезний процес в вадовицкім судї, розпускають на ново сїти по нашім краю, розсилають формулярі до записуваня ся, брехливі письма о раю в Канадї чи в Техас і ваблять людий, котрі як ті нетлї летять до огню. В Канадї в зимі заробків нїяких нема, так, що еміґрантови приходить ся жити з готового крейцаря, а що там житє в містах (сїл нема) в десять раз дорожше як у нас, то в короткім часї опинить ся еміґрант без крейцаря, так, що на ґрунт не буде з чим йти. До Канади і Сполучених держав дармого переїзду нема, і сам переїзд на місце (на ґрунт) буде коштувати від дорослої особи около 120 зр. Тимчасом знаю о випадках, де люди зворохоблені письмами аґента, не маючи і сотки в кишени, пускають ся до Гамбурґа чи Бреми, пославши вже тут з дому задатки і на зелїзницю і на корабель. Очевидно, що коли прийдуть до моря, аґент відсилає їх з нїчим, бо не мають навіть за дорогу кораблем заплатити. За решту гроша мусять вертати домів, позволивши собі на так дорогий спацер. Задатки остали в цїлости в кишени аґентів, котрі уважають собі за заслугу, що провчили таких людий, бо, кажуть, „то і так гріх, що такі дурні люди живуть на сьвітї“. За Канаду і Сполучені Держави, як до них дістати ся, як там дійстно єсть і як там належить ся поводити, щоби замість полїпшити, не загирити свого віку, напишу уже докладно в книжцї, котра вийде за кілька тижнів. Ми виділи наочно, що є великі простори землї вільної і урожайної, котру іно заорюй, і на котрій не тілько галицкі Нїмцї але навіть і кількадесять родин руских красно загосподарували ся, але є також пустинї, сотками миль тягнучі ся, то морозні, то камінні, то сухі. Аґенти не тілько що наших людий обіорують, але ще й кинуть їх на найгірші місця. З брошур, котрі посилають аґенти, правди не довідаєте ся, іно собі голову заморочите; ми виділи також много жертв несовістної пропаґанди аґентів. Др. Й. Олеськів.

На першім господарскім вічу в Перемишли виграли першу премію: млинок до чищеня збіжа читальня „Просьвіти“ в Поздячи коло Медики, а другу премію: кіньску мотику або сапач читальня в Торках коло Медики. Иньші премії виграли поодинокі члени „Просьвіти“. На віче наспіли дві привітні телеґрами, іменно від п. Титка Реваковича, судового радника в Підбужу: „Без піднесеня економічного нема будучности для нашого народу, тому честь і слава тов. „Просьвіта“ за скликанє першого господарского віча“, а друга телеґрама від читальнї в Дрогомишли: „Наша будучність і сила лише в осьвідомлюваню і піднесеню добробиту нашого люду. Духом з Вами“.

Огнї. З Заставни пишуть нам, що там 11. с. м. згоріла хата і шопа господаря Василя Пелиховского і стайня екзекутора податкового Піха, а 10 с. м. згоріла шопа господаря Василя Ісопенка і шопа Йосифа Бороня, а перед тижнем хата екзекутора Піха і шопа Вен'ямина Роттенбаха в Заставнї.

Самоубійство омладиниста. В Празї чеській відобрав собі житє Вячеслав Чижек, омладинист, бувший стеноґраф у посла Герольда. В наслїдок амнестиї випущено Чижика минувшого четверга з борскої вязницї коло Пільзна. Того самого дня приїхав він до Праги і там відобрав собі житє. Він був одинокий, котрий в тім голоснім процесї признав ся до всього і від того часу жив в безнастаннім страху, що єго товариші пімстять ся на нїм за те. Вже в часї процесу зраджував незвичайний неспокій і роздразненє. Раз хотів вирвати карабін відпроваджуючому єго стражникови, при чім покалїчив собі руку, другий раз стовк кулаком шибу в сали розправ. У вязници хотів затруїти ся, вдихуючи в себе ґаз.

Помер о. Андрій Оришкевич, гр. кат. парох в Солукові, болехівского деканату, в 47-ім роцї житя.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 15. падолиста. Цїсар принимав вчера депутацию під проводом львівского митрополита Сембратовича, котрий в імени руского народу і духовеньства дякував за оснванє руского духовного інститута в Римі. У відповідь на промову митрополита подякував цїсар за висказ вірности і підданности руского народу, на котру він все може спустити ся, і заявив свою радість з того, що на бажанє папи міг для Русинів знов дещо зробити. Цїсар сподїває ся, що сей інститут принесе користь для Русинів і для церкви. Перед членами депутациї, послами Барвіньским і Вахнянином висказав цїсар надію, що положенє в парляментї повинно небавом виясните ся і що палата займе ся полагоджуванем справ.

Неаполь, 15. падолиста. Перша дивізия фльоти, зложена з кораблїв „Умберто“, „Дорія“, „Стромболї“, „Етрурия“ і „Партенопе“, відходить небавом під проводом Анценїса на турецке море.

Царгород, 15. падолиста. Мобілїзує ся 120 баталїонів. В Сівас прийшло 12-го с. м. до кровавих бійок, в Малятія обито трех католицких сьвящеників. Повстанє Друзів приписують давним місцевим обставинам. Контрольна комісия почала вчера свою роботу.

Париж 15. падолиста. Мінїстер справедливости предложив палатї проект закона, котрим забороню є ся членам парляменту принимати синдикати і завідуванє товариств, що має контракти з державою. Посол Діма інтерпелював з причини ужитя закона против анархістичних розрухів; жадає, щоби провини праси судили суди присяжних. Президент мінїстрів заявляє, що ся справа буде полагоджена ще перед закінченем сеї законодатної періоди і просить палату, щоби вичекала з осудом єго особи аж до єго виступу в справі загальної полїтики кабінету. Палата приняла заяву правительства 347 голосами против 87.

Байрут, 15. падолиста. В Дамаску переполох; могамеданьске населенє дуже підбурене против християн. Місцеві власти безсильні; очікують приїзду французкої фльоти.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 12. падолиста 1895.

	Львів.				Чернівцї.			
Пшениця . .	від	7.—	до	7.35	від	6.80	до	6.90
Жито	„	6.—	„	6.45	„	5.90	„	6.—
Ячмінь . . .	„	5.25	„	5.75	„	5.50	„	6.—
Овес	„	5.—	„	5.30	„	4.70	„	4.80
Ріпак	„	8.50	„	8.80	„	8.25	„	8.50
Горох	„	6.—	„	9.—	„	5.25	„	6.—
Вика	„	5.80	„	6.20	„	.—	„	.—
Льнянка . . .	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Біб	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Бобик	„	5.—	„	5.25	„	4.75	„	5.—
Конюшина черв.	„	45.—	„	48.—	„	.—	„	.—
Конюшина біла	„	45.—	„	55.—	„	43.—	„	50.—
Конюш. шведск.	„	35.—	„	40.—	„	.—	„	.—
Кмин	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Аниж	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Кукуруза . .	„	6.—	„	6.25	„	5.60	„	5.70

Хміль 55.— до 70.— злр. за кільо у Львові, оковита за 10.000 лїтрів 14.25--14.75.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сї книжочки (разом чисел 13):

Байки Евгена Гребінки (10 кр.)

Малярі, оповіданє Всеволода Гаршина (10 кр.)

Пролїсок, поезиї Павла Граба (20 кр.)

З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)

Що то є господарність — Герінґа (переклад В. Герасимовича) 20 кр.

Поезиї Осипа Маковея (20 кр.)

Оферма, оповіданє єго-ж (10 кр.)

Твори Івана Сурика, переклад з російского (10 кр.)

Українські писаня Митра Оленьковича (10 кр.)

Писаня Василя Кулика (10 кр.)

Чернеча республика на Афонї — Василя Щурата (10 кр.)

Нарід в неволї (то що було друковане і в *Недїлї*) — 10 кр.

Микола Палкин Льва Толстого, оповіданє 10 кр.)

Останні романи Г. Сінкевича. Два відчити М. Грушівського, читані в львівскім „Клюбі Руснок“. Видане Василя Лукича. Накладом ред. „Зорі“. 16⁰. 50 стор.

Твори Степана Руданьского. Том I. Піснї. Приказки. Прислівя. Байки. Бібліоґрафічний показчик. Заголовки „Сьпівомовок“. Видане М. Комара. Коштом видавця. — У Львові 1895. 16⁰ 192 стор. Цїна 40 кр. (в портретом автора).

Кобзар Тараса Шевченка. Вибôр поезий для народу. Частина друга. — (Книжка тов. „Просьвіта“ у Львові чч. 184—185) мал. 8⁰ 136 стор. Цїна 20 кр.

Повістки і ескізи з українського житя — А. Кримського, появили ся у Львові з друку. 8⁰ Стор. I—IV+1—322.

Василь Чайченко. Байки. — Накладом редакциї „Зорі“ у Львові, мал. 8⁰ 68 отор. — Цїна 30 кр.

Видає тов. „**Руска Рада**“ в Чернівцях. Відповідає за редакцию **Осип Маковей.** З друкарнї Г. Чопа.